

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד

יש חדש

רשת קייטנות חב"ד

בתי חב"ד ברחבי הארץ נערכים למחזור הראשון של קייטנות חב"ד. הקייטנות מיועדות לכל ילדי ישראל, תלמידי בתי ספר ממלכתיים וממלכתיים-דתיים כאחד. רשת קייטנות חב"ד היא הגדולה בישראל, ופועלות בה כמאתיים קייטנות. הקייטנות מעניקות לילדים שפע של חוויות לצד תכנים וערכים, ברוח חסידית עליזה ותוססת. פרטים והרשמה בבית חב"ד המקומי.

שולחן שבת חזר

לאחר זמן שחסרו במלאי כרכים מסדרת שולחן שבת, המכנסת רבות מהשיחות המעובדות של הרבי מליובאוויטש שפורסמו בשיחת השבוע - נדפסו עכשיו מחדש כל הכרכים. בסדרה המלאה חמישה כרכים, ולכל פרשה שלושה עשרה שיחות. יש גם כרך מקוצר, שבו מכונסות שלוש שיחות לכל פרשה, והוא מקיף את כל התורה. לצד אלה הופיע שולחן חג - מגוון שיחות על חגי ישראל ומועדיו. הזמנות בטל' 03-9606120.

שערי הברכות

הופיעה חוברת שערי הברכות, כמנהג הספרדים ועדות המזרח, ובה ברכות הנהנין, ברכת המצוות, ברכות השבח וההודיה, קידוש, הבדלה ועוד. טל' 02-6435252.

זמני השבוע

נויורק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
8:04	8:45	7:51	7:42
9:12	9:56	8:48	8:44

פרקי אבות: פרק א

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על ידי: המרכז לעזרי שלחות
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 972-73-2480711 • פקס' 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

הזהות היהודית יקרה לנו

עיקרו של הגיור אינו לימודים ומבחנים וקבלת תעודה. הגיור הוא ההצטרפות הנפשית לברית שכרת הקב"ה עם העם היהודי בהר סיני

לאורך דורות שמרנו על הרציפות היהודית (צילום: מנדי הכטמן)

ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש."

הבורא גם נתן אפשרות לבני עמים אחרים להצטרף לברית שכרת עם בני ישראל, וזו משמעותו האמיתית של הגיור. מי שמבקש באמת ובתמים להיות יהודי ולקבל עליו את כל החובות המוטלות על יהודי - יכול להתגייר ולהצטרף לעם ישראל.

עיקרו של הגיור אינו לימודים ומבחנים וקבלת תעודה. הלימודים הם רק הכשרה ליישום מהותו האמיתית של הגיור. אדם צריך לדעת מה הוא מקבל עליו ומהי מערכת החובות הנגזרת מהגיור. עיקרו של הגיור הוא ההצטרפות הנפשית לברית שכרת הקב"ה עם העם היהודי בהר סיני. הגר צריך לקבל עליו בכנות וברצון את כל חובותיו של יהודי, כמצוות התורה.

יש אזרחים לא־יהודים

בארץ נוצר עוד בלבול, הנובע מערבוב בין זכויות אזרחיות לזהות יהודית, אף שאין שום קשר בין השניים. אדם יכול להיות אזרח נאמן למדינה, חייל מצטיין בצה"ל, ולא להיות יהודי. יש במדינה גם אזרחים לא־יהודים, ובצה"ל משרתים חיילים דרוזים, צ'רקסים, נוצרים ומוסלמים. מילוי החובות האזרחיות אינו הופך אדם ליהודי אלא לאזרח טוב במדינתו.

לאורך כל הדורות, גם לנוכח רדיפות ומסעות שמד, שמרנו על הרציפות היהודית, שמתחילה במעמד הר סיני. היא יקרה לנו מכדי לזלזל בה.

נהוג אצלנו בשנים האחרונות, הסמוכים לחג השבועות נהפכו לימי הקמפיין השנתי נגד הגיור. אנשים שכל מטרתם לקעקע את דת ישראל מנסים לקבץ בתודעת הציבור הנחה שקרית, שרבני זמננו המציאו החמרות חדשות וקשות, כדי להכביד על המתגיירים, בעוד בימי קדם קיבלו את הגרים בקלות רבה.

יש כאן ניצול בורותו של הציבור לתעמולת שקר, שאין לה שום בסיס מציאותי. כל מי שלמד קצת תורה יודע שדיני הגיור קיימים אלפי שנים, והם מפורטים כבר בתלמוד ובספרות ההלכה לדורותיה. להפך, נשמעת בימינו טענה שרבני זמננו מקילים בגיור ופותחים את השערים יותר מדי...

לא עניין פורמלי

הבעיה מתחילה בחוסר הבנה הקיים בחלקים גדולים של הציבור למשמעותה של הזהות היהודית. אנחנו חיים בעולם שמטפח את השוויון בין בני־האדם. התרבות בימינו בזה להגדרות לאומיות ולביצורה של זהות נבדלת. בעקבות זאת רבים סבורים שזהות יהודית היא עניין טכני ורישום פורמלי, וממילא עולה הטענה למה להכביד במה שנהגה כבירוקרטיה מיותרת.

לא מקרה הוא שאותם גורמים, הנלחמים בגיור ההלכתי, אינם רואים בהתבוללות אסון, ולעתים אף מעודדים נישואים כאלה ורואים בהם 'הפלת מוחיצות' ו'התגברות על דעות קדומות'. טבעי לגמרי שמי שהזהות היהודית אינה חשובה לו כל־כך גם תומך ב'גיורי' בזק, כי מה זה בעצם משנה.

אבל דווקא חג השבועות מבהיר את משמעותה האמיתית של הזהות היהודית. בחג הזה קראנו בתורה את תיאור מעמד הר סיני. בורא העולם עצמו התגלה לעיני כל העם וכתר עמו ברית נצחית. משמעותה של הברית הזאת היא יצירת עם מיוחד במינו: 'והייתם לי סֻּגְלָה מִכָּל הָעַמִּים...'

לנצל כל דבר בשלמות

מתבטאת בקיומם של ברואים רבים כליכך, שאין להם מטרה. ובכל זאת המשנה מדגישה: "לא ברא הקב"ה בעולמו דבר אחד לבטלה". בזבז, המעיד על חוסר תועלת, סותר את השלמות. ומאחר שהקב"ה הוא תכלית השלמות, כל פרט בבריאה צריך שתהיה לו תכלית.

לא לבזבז

ביטוי לכך ניתן בתרומת הנשיאים: אילו היו תורמים מספר כפול של עגלות, הרי מחצית מכוח הנשיאה הייתה מבוזבזת. לכן תרם כל נשיא חצי עגלה בלבד, כדי לנצל את מלוא כושר נשיאתו. ומהם יש ללמוד הוראה בעבודת ה': כל יהודי צריך לנצל את כל כוחותיו למילוי שליחותו, לנצל כל רגע לעבודת ה', בידועו ש"אני נבראתי לשמש את קוני".

בחיייו של היהודי אין רגע של פנאי. יהודי נקרא אדם, מלשון "אָדָמָה" לקב"ה. כשם שהקב"ה לא ברא בעולמו פרט אחד לבטלה, כך היהודי צריך לנצל כל כוח וכל רגע לכבודו של הקב"ה.

(תורת מנחם תשמ"ב, כרך ג, עמ' 1614)

אמרת השבוע

להתרגש ולהודות

רבי אריה לוי, 'רב האסירים', הוזמן לדבר לפני תלמידי גימנסיה הרצליה, העומדים בשנת הבר-מצווה. הוא סיפר להם על הפגישה האחרונה שלו עם עולי הגרדום, משה ברזני ומאיר פיינשטיין הי"ד.

"הנחתי להם תפילין, והם בכו מעומק לבם, על שזו הפעם האחרונה שיזכו להניח תפילין", סיפר רבי אריה. "הם לא יכלו להיפרד מהתפילין, הצמידו אותן אל לבם ונישקו אותן בלי הרף".

כשסיים את סיפורו אמר לתלמידים: "האם צריך להתרגש רק בפעם האחרונה שמניחים תפילין? הלא אדם שכל חייו לפניו, ודאי שהוא צריך לשמוח שביכולתו להניח תפילין ולהודות לבורא על כל חסדיו!".

פתגם חסידי

"אל לו לאדם לבקש גדולות. היה אחד שהתפלל לרוח הקודש, והתפילה עושה מחצה, והשיג רק רוח"

(רבי פינחס מקוריץ)

במסעות. ארבע עגלות ניתנו לבני מררי, הנושאים את קרשי המשכן, ושתים לבני גרשון, להובלת יריעות המשכן. המספר הכולל של הקרשים היה ארבעים ושמונה, וכשהללו התחלקו לארבע עגלות, הונחו שנים-עשר קרשים על כל עגלה. הגמרא חוקרת את דרך הנחת הקרשים על העגלות לפי מידותיהם, ומסיקה שהקרשים הונחו זה על גב זה. מובן שאילו היה מספר כפול של עגלות היה אפשר להניח את הקרשים בדרך מכובדת יותר, ולא בצפיפות.

צמח בלי סיבה

אלא שכל דבר בעולמו של הקב"ה צריך לבוא לידי מיצוי מושלם, שאם לא כן נמצא שהפרט הבלתי-מנוצל הוא לבטלה. על כך נאמר במשנה: "לא ברא הקב"ה בעולמו דבר אחד לבטלה". מספר הברואים שבעולם עצום, ומה החיסרון אם נאמר שבמקום כלשהו בעולם משוטטת כבשה בלי מטרה, או גדל צמח ללא סיבה, או שעל שפת הים יש גרגיר חול שאינו ממלא תפקיד בבריאה?

אדרבה, אפשר לטעון שגדולתו של הקב"ה

כאשר סיים משה להקים את המשכן, מסופר בפרשתנו, הרימו נשיאי ישראל את תרומתם: "וַיָּבִיאוּ אֶת קַרְבָּנָם לִפְנֵי ה', שֵׁשׁ עֶגְלוֹת צָב... עֶגְלָה עַל שְׁנֵי הַנְּשִׂאִים".

תרומה זו מעוררת תמיהה, על רגע ההתגייסות הגדולה של בני ישראל לתרומת המשכן, שהתאפיינה בנדיבות רבה: בתוך יומיים נתרם כל הדרוש למלאכת המשכן, עד שמושה נאלץ לעצור את זרם התרומות. והנה, דווקא הנשיאים, חשובי העם, תרמו שש עגלות בלבד, חצי עגלה לכל נשיא. האם כל נשיא לא היה יכול להביא לפחות עגלה אחת שלמה?!

למה חצי

אין מקום לחשוד שהנשיאים היו מעוטי יכולת, שהרי בגמרא נכתב: "אין לך כל אחד ואחד מישראל שלא היו עמו תשעים חמורים לובים טעונים מכספה וזהבה של מצרים". ובכל זאת תרם כל נשיא חצי עגלה בלבד!

זאת ועוד, העגלות נועדו "לעבוד את עבודת אוהל מועד", כלומר, לשמש להובלת המשכן

קרבנות הנשיאים | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

מן המעיין

ראשון בלי להתגאות

"ויהי המקריב ביום הראשון את קרבנו, נחשון בן-עמינדב" (במדבר ז, יב). הוא לא נקרא כאן 'נשיא', כדי שלא יתגאה על שהקריב ראשון. האחרים נקראים נשיאים, לפי שהשפילו עצמם והקריבו אחריו.

(חזקוני)

שמו הלך לפניו

עוד טעם בזה, לפי ששמו של נחשון בן-עמינדב הלך לפניו, כי היה הראשון שקפץ לתוך הים. שמו היה חשוב מתוארו.

(עיטורי תורה)

עמל בעבודת הקודש

"כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו" (במדבר ז, ט). "בכתף ישאו", בעבודת הקודש נדרש עמל רב. אין הדבר בא בהיסח הדעת ועל נקלה, כמו שאמרו חז"ל: "לא יגעתי ומצאתי אל תאמין".

(רבי מנחם-מענדל מקוצק)

כמו בשורש

מדוע נכפלו פרטי קרבנות הנשיאים בכל נשיא? אלא כל נשיא הקריב את קרבנו בדרך המתאימה לשורש שבטו למעלה, ובכך משך משורש זה ביטול וקבלת עול על כל אנשי שבטו. לכן נכתבו פרטי הקרבן של כל נשיא, שכן כל אחד מהם משך המשכה אחרת.

(לקוטי תורה)

ההשגחה מובילה

"כי עבודת הקודש עליהם" (במדבר ז, ט). קבוצת חסידים התאוננה לפני הרבי מליובאוויטש שמקום מגוריהם קשה. השיב להם הרבי: "עבודת הקודש עליהם" - ההשגחה העליונה הביאה אותם למקום זה כדי שיעסקו שם בעבודת הקודש של הפצת תורה וחסידות.

התחדשות מתמדת

"זאת חנוכת המזבח ביום הימשח אותו" (במדבר ז, פד). לאחר מכן נאמר: "זאת חנוכת המזבח אחרי הימשח אותו" (במדבר ז, פח). צריך להשתדל שרוח ההתחדשות של יום החינוך לא תפקע ולא תפוג לעולם, וההרגשה שהייתה "ביום הימשח" תימשך גם "אחרי הימשח".

(חידושי הרי"ם)

כניעה אחת

"כף אחת עשרה זהב" (במדבר ז, יד). "כף אחת" - כניעה והכנעה אחת של יהודי, וכבר הוא "עשרה זהב" - הוא נעשה משופר ככתם פז.

(עיטורי תורה)

כבוד לארון

"ולבני קהת לא נתן, כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו" (במדבר ז, ט). מדוע לא נתן משה שוורים לבני קהת לשאת את הארון? אלא שאין זה דרך כבוד לארון הקודש שיישאוהו בהמות.

(החפץ חיים)

שבת היא מלזעוק

השיחה מן המטבח הגיעה לאוזני אברהם-שמחה הכהן קפלן, תלמיד הישיבה שישן בחדר הפנימי. זו הייתה שעת בוקר מוקדמת של יום שישי, בעיר מיר שבבלרוס. קפלן, לימים רבה של צפת, התארגן לצאת ללימודיו בישיבה, ושמע את השיחה בין בעל הבית לרעייתו – זוג יהודים מבוגרים שאירחו אותו בביתם.

"אני מזכירה לך שערב שבת היום", התרתה האישה בבעלה, "אנא הקדם לשוב הביתה".

"בסדר גמור!", השיב האיש, "אני יוצא לשוק ואשוב בעוד מועד".

"אל תאחר!", שבה האישה והזוהרה.

קפלן יצא לשיבה. בשעת צהריים, כשנסתיימו הלימודים, חזר לבית מארחיו והופתע לגלות את בעלת הבית משקיפה מן החלון ועל פניה ארשת מתוחה. כשנכנס שמע אותה לוחשת לעצמה: "מי יודע מה אירע? עוד מעט שבת! עוד מעט שבת!".

הבחור התקשה לכלוא את פליאתו. "הלא עד כניסת השבת יש עוד זמן רב", אמר לבעלת הבית. "ודאי ישוב בעלך בזמן". האישה חייכה, ובעודה מוסיפה להביט החוצה השיבה: "אספר לך מעט מקורות חיינו, ותוכל להבין את חוסר סבלנותי".

שנים רבות לא זכו האישה ובעלה לפרי בטן. תפילות ודמעות רבות נשמעו בצפייה מורטת עצבים, ויום אחד נשמעו מצהלות שמחה בביתם: בחסדי שמים נולד תינוק, ומילא את הבית עליצות ושמחת חיים.

הימים חלפו, ועל אושרם של ההורים התקדרה עננה. התפתחותו של בנם הייתה איטית מבני גילו. הרופאים קבעו כי הילד סובל ממום מולד בלב. "אולי תסעו לעיר וילנה, שבה הרפואה מתקדמת יותר", אמרו הרופאים המקומיים.

מיהרו ההורים לנסוע עם בנם לוילנה, ופנו אל קרדיוולו בכיר. זה ערך לילד סדרת בדיקות מקיפות, ובסופן נאלץ לבשר להורים כי אין הוא רואה שום סיכוי להביא מזור לבנם. "צר לי", אמר, "אך ככל שהילד גדל, הבעיה מחמירה, והוא לא ישרוד מעבר לכמה שנים".

הבשורה נחתה על ראש ההורים כרעם ביום בהיר. מילותיו של הרופא צרכו כסכין בבשרם. "קבלו ממני עצה טובה", אמר להם הרופא. "אל

טרחו את עצמכם בריצות מרופא לרופא. חבל על כספכם. קצרה ידה של הרפואה מלרפאו".

עולמם של ההורים חרב עליהם. בשובם לאכסניה פרצה האישה בבכי נסער. ימיו של בנם מחמדס, שיצפו לו כליכך, קצובים! זעקוטיה של

האם האומללה הגיעו לאוזני יהודים שהתארחו באכסניה. הללו הציעו שבדרך חזרה למיר יעצרו ההורים בעיירה ראדין, שבה מתגורר רבי ישראל-מאיר הכהן, ה'חפץ חיים', ויבקשו את ברכתו.

בני הזוג מיהרו לצאת לראדין.

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

האחרונים זוכים

חכמינו אמרו (שבת קי"ב): "אם ראשונים כמלאכים אנו כבני-אדם, ואם ראשונים כבני-אדם אנו כחמורים". התפיסה המקובלת היא שהדורות יורדים והולכים. היה דור האבות, דור נעלה ביותר. אחר-כך בא דור המדבר, שהוא במדרגה נמוכה יותר, אך עדיין הוא מכונה 'דור דעה'. אחר-כך הייתה תקופת הנביאים, שנסתיימה לקראת החורבן. אחריה היו התנאים, ששמכותם עולה על זו של האמוראים שבאו אחריהם. אחר-כך היו הגאונים, ה'ראשונים', ה'אחרונים' ו'אחרוני האחרונים' – וכל דור חדש עומד במדרגה נמוכה משל קודמו. הדור שלנו, דור 'עקבתא דמשיחא', הוא אפוא הדור התחתון ביותר.

אך הדור היתום הזה דווקא הוא שאמור לקבל את פני משיח צדקנו ולזכות לכל הגילויים הנשגבים של הגאולה. לא הנביאים, לא התנאים, לא האמוראים, לא הראשונים והאחרונים וכל דורות העבר הגדולים, אלא דווקא אנחנו! נשאלת השאלה, כלשון הגמרא (יבמות ט"ב) – "אכשור דרי?" (=וכי הוכשר הדור?).

הצטברות של טוב

על כך ניתנו כמה וכמה תשובות:

ננס על-גבי ענק – הדבר דומה לננס הרוכב על כתפיו של ענק. אמנם הוא ננס, אבל ישיבתו על-גבי הענק מעניקה לו יכולת לצפות למרחק רב יותר מהענק עצמו. כך דורנו, אמנם הוא דור נחות ועלוב, אבל מאחר שהוא בא אחרי הדורות הענקיים שקדמו לו, והוא נוהל את כל תורתם ועבודתם, בכוחו להתרומם לדרגה גבוהה אף מזו שלהם.

הטוב מצטבר – ככל שהדורות מתקדמים, מידת הטוב בעולם מצטברת וגדלה. זה ההבדל בין הטוב לרע – הרע איננו מציאות אמיתית, ולאחר שהחוטא קיבל את עונשו, לא נשארת מציאות הרע; לעומת זה, הטוב נצחי והוא מצטבר מדור לדור. נמצא אפוא שדווקא בדור שלנו יש הצטברות עצומה של טוב, מכל הדורות שקדמו לנו.

נשארו המלאכות הפשוטות – לכל דור ניתן תפקיד מיוחד. על הדורות הראשונים הוטלו משימות כבדות ומורכבות, ולכן גם ניתנו להם כוחות גדולים. ואולם לאחר כל העבודה הגדולה הזאת נשארו פנים קטנים, דברים פשוטים (כמו סילוק פסולת הבניין אחרי שנגמרה בנייתו), ולשם כך אין צורך בענקי רוח, ודיי באנשים פשוטים כמונו. כאשר הדור הנחות שלנו יסיים את העבודה, יבוא המשיח – לא בזכותנו, אלא בזכות הדורות הגדולים שקדמונו.

ענוה מפני דורנו

הסבר בכיוון אחר רואה יתרון ומעלה בדור שלנו דווקא: דור זה, שבו נתקטנו המוחות ונתמעטו הלבבות; דור שחי בחשכה רוחנית, כאשר אין על מי להישען, ובה בעת יש קשיים רבים בשמירת התורה והמצוות, ובכלל זה הקושי הגדול שעליו נאמר: "אל יבוש מפני המלעיגים"; ועם כל זה שומרים בני ישראל במסירות נפש את התורה והמצוות – דור זה אכן ראוי לקבל את פני משיח צדקנו.

על הפסוק "והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על-פני האדמה" מבואר בתורת החסידות, שעיקר הענוה של משה רבנו הייתה כלפי הדור שלנו, הדור של 'עקבתא דמשיחא'. כאשר משה רבנו ראה בעיני רוחו את הדור הזה, שיעבור צרות גשמיות ורוחניות קשות כל-כך, ואף-על-פי-כן יעמוד במסירות נפש נגד כל הרוחות הסוערות ונגד החושך הכפול והמכופל של שלהי הגלות, ויוסיף לשמור אמונים לתורה ולמצוותיה – חש משה רבנו רגש של ענוה והתבטלות מפני דור זה.

נמצא אפוא שדווקא בגלל ירידת הדורות יש מעלה מיוחדת בדור שלנו, ולכן אנחנו דווקא נזכה לקבל את פני משיח צדקנו ולהיכנס אל הגאולה האמיתית והשלמה.

בהתרגשות התדפקו על דלת ביתו של ה'חפץ חיים'. לאכזבתם הודיעו להם בני הבית, כי ה'חפץ חיים' סובל מחולשה, ואינו מקבל קהל. צערם של ההורים היה גדול. האם גם הסיכוי האחרון מתנפץ אל מול עיניהם?

לפתע זיהו אחד מבני הבית. זה היה בעל נכדתו של ה'חפץ חיים', בוגר ישיבת מיר, שבעבר התגורר בביתם. בהתרגשות שחו באוזניו את סיבת בואם, והלה מיהר להכניסם אל חדרו של סבו.

"מה בקשתכם?", שאל ה'חפץ חיים' בנעימות. השניים גוללו לפניו את כל תלאותיהם ואת האבחון הקודר. "כיצד אוכל לעזור?", תהה ה'חפץ חיים', "הלאו אפילו כסף אין ברשותי כדי לאפשר לכם לנסוע לרופאים גדולים יותר". למשמע הדברים התפרצה האישה בבכי מר. הנכד התגייס לעזרה. "סבא", הצביע על הילד, "זה בנם היחיד!".

הביט ה'חפץ חיים' באישה הבוכייה, ואמר בקול רך: "שמעי נא, בתי. קבלי עלייך להקדים ולקבל את השבת".

האישה פסקה מבכייה. "מה עלי לעשות?", שאלה.

השיב ה'חפץ חיים': "בחצות יום שישי פרי מפה של שבת על השולחן, וסדרי עליה את הפמוטים ובהם הנרות ערוכים להדלקה. מרגע ההדלקה, אין לעשות שום מלאכה".

"מקבלת עליי!", השיבה האישה מיד, ובלבה חשבה: "הרי לו היו אומרים לי לצום שנתיים, הייתי עושה זאת בשמחה".

השיפור הראשוני הסתמן כבר בהגיעם לביתם. מיום ליום ניכרה הטבה במצב הילד. הוא החל לאכול, משקלו עלה, והתפתחותו נעשתה מואצת יותר. הרופא המקומי נדהם למראה עיניו, והחליט לממן בעבור הילד עוד נסיעה לוילנה, לרופא הבכיר, כדי שייוכח בפלא בעיניו.

הלה, שכבר חרץ את גורלו, התקשה להאמין שזה הילד שבדק. "אולי לקחתם אותו לרופאים בווינה?", שאל, וכאשר נענה בשלילה התעקש: "אז היכן הייתם?". "אצל ה'חפץ חיים", השיבו ההורים הנרגשים, "והוא ייעץ לנו מה שיעץ..."

הרים הרופא את ידיו ואמר: "בכוחנו לרפא את הקיים, אך לא ליצור 'יש מאין'. זאת אוכל לומר לכם, שמצב לבו של בנכם היה 'אין' לגמרי...".

סיימה האישה את סיפורה באוזני הבחור ואמרה: "כעת מבין אתה מדוע אני בהולה שבעלי כבר ישוב?".

(על-פי 'מאיר עיני ישראל')

מה שגבאי צריך לדעת

אתם נכנסים לבית כנסת. הרצפה נקייה, התאורה דולקת, המיזוג פועל, הספרים מונחים במקומם, במתקן שליד הכיור יש מגבוני נייר. זה נראה טבעי ומובן מאליו, אבל משהו דואג שכל אלה יתבצעו, שלא להזכיר את תשלום החשבונות, תחזוקה שוטפת, ניהול העלויות לתורה והעמדת שליחי ציבור.

מצלמות בבית הכנסת

כיום ניהול בית כנסת כרוך בהתמודדות שבעבר לא חלמו עליהן. דוגמה: "בעבר אם מתפלל היה מועד בבית הכנסת ונופל, הוא היה מתפלל לבורא עולם שבפעם הבאה לא ימעד. כיום, אם יש לו חבר עורך דין, הוא יכול להמליץ לו לתבוע את בית הכנסת, ופתאום בית הכנסת יעמוד מול תביעה משפטית."

או למשל סוגיית הצבת מצלמות אבטחה בבתי הכנסת. יש בזה שאלות הלכתיות (שבת) וגם היבטים ציבוריים. לדברי בן-הרוש, היה מקרה שמתפללים לא הסכימו לקיום המצלמות והחליטו לעזוב את בית הכנסת. "אנחנו מציפים שאלות שמתעוררות, דנים בהן ומנסים לתת לגבאים כלים להתמודדות", הוא אומר.

הרב אלי בן-הרוש (43), תושב אלעד, העומד בראש 'התאחדות בתי הכנסת', פועל להעצמת מעמד הגבאים. "שמנו לעצמנו מטרה להעמיד את הגבאי במרכז", הוא אומר. "לצורך זה אנחנו מוציאים לאור מגזין חודשי, 'מקדש מעט' שמו, עורכים ימי עיון אזוריים לגבאים, מטפלים במקרים סבוכים, מפעילים שדולה בכנסת, ועוסקים בייצוגם של בתי כנסת מול הממסד."

המשׁמאות חדשים

תחילה לנתונים: בהתאחדות רשומים כ־18 אלף בתי כנסת ברחבי הארץ, ויש עוד רבים שאינם רשומים. בכל שנה נפתחים כחמש־מאות בתי כנסת חדשים. מאות בתי כנסת קיימים בקיבוצים. הם מנוהלים בידי 21 אלף גבאים.

"פעם חשבו שגבאי הוא מי שצריך לדאוג ליין לקידוש ולשמן למאור", אומר בן-הרוש. "כיום מבינים שהאחריות המוטלת עליהם גדולה הרבה יותר. הם באים ראשונים ויוצאים

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

תפילת ערבית מוקדמת

שאלה: כשהציבור מתפלל ערבית קודם צאת הכוכבים, האם עדיף להתפלל עמו ולחזור על קריאת שמע בזמנה, או להמתין ולהתפלל בזמן ביחיד?

תשובה: זמן תפילת ערבית הוא אחר צאת הכוכבים, ומי שיש לו מניין אז, לא יצטרף לתפילה מבעוד יום. ואולם כשהציבור עלול להתפזר ויקשה לארגן מניין בזמנה, מותר להתפלל מבעוד יום. לדעת השולחן ערוך עדיפה תפילה בציבור מתפילה ביחיד בזמנה. לעומת זה, לדעת הגר"א עדיף להתפלל בזמנה (בשבת או בחול) ביחיד.

אדמו"ר הזקן כתב על כמה עניינים שבהם "נהגו אבות אבותינו כדעת המקילין, ובדורות הללו

הצתה – פשע שנאה

יש עוד בעיות. הידעתם שבשנים האחרונות הוצתו יותר מעשרים בתי כנסת ברחבי הארץ? זה אחד הנושאים הבוטחים שהגיליון הקרוב של 'מקדש מעט' יעסוק בהם. "קידמנו בכנסת ועדה שתגדיר הצתת בית כנסת פשע שנאה",

רבו כמו רבו הנהגים להחמיר", ואחד מהם – תפילת ערבית בזמנה. והצמח־צדק פסק, שמי שמקפיד תמיד להתפלל בזמנה, עדיף שימתין ויתפלל ביחיד.

מי שמצא ציבור המתפלל ערבית והמניין כבר קרא קריאת שמע וברכותיה ועומד להתפלל שמונה־עשרה, וידוע לו שלא ימצא מניין אחר כך, מצד הדין יתפלל עם הציבור, ואחר־כך יקרא קריאת שמע עם ברכותיה, מפני שתפילה בציבור חשובה מסמיכת גאולה לתפילה בערבית. אבל לדעת המקובלים מוטב להתפלל ביחיד כסדר התפילה, וכן מנהג חב"ד.

מקורות: שו"ע או"ח רל"ג, רל"ד, רל"ה, רל"ו, משנ"ב כ"פ החיים. הלכה ברורה (להרב דוד יוסף) רלה ס"ג, ד, וש"נ. דברי חמודות על הרא"ש, ברכות פ"ד ס"ק טו. שו"ת אדמו"ר הזקן סו"ס ז. צמח צדק, חידושים על הש"ס א.ג. קצות השלחן בבדה"ש סו"ס כז.

הגבאי במרכז. הרב בן-הרוש ביום עיון לגבאים

הוא מספר. "אנחנו נאבקים גם נגד דרישות מבתי כנסת לשלם תעריפי מים כמו מפעלי תעשייה ובנקים. ויש סוגיות הנוגעות לביטוח המבנה ועוד ועוד".

עשרים וחמש שנים עסק בן-הרוש בתחום התקשורת, הפרסום והשיווק, וגם שימש גבאי בית כנסת בתל-אביב. "השילוב הזה מאפשר לי לתת שירות לגבאים, בכל התחומים הרלוונטיים", הוא אומר, ומספר שהוא נערך להשקת אנציקלופדיית הגבאי.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתתח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

לקרוא ולדעת

הספר שפותח לפניכם צוהר אל ימות המשיח ומשיב על כל השאלות:

- מהי הגאולה? • מה יעשה המשיח?
 - כיצד יתגלה? • ומה יקרה עם הופעתו?
- לשון בהירה | 368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

יופי של סיפורים

שני כרכים של 'צדיקים למופת', מבחר מסיפורי 'שיחת השבוע'

סיפורים מופלאים על

צדיקי ישראל מכל העדות

סיפורים שנוטעים יראת שמים, אמונת צדיקים ומידות טובות

טל' 1-718-6041020

